

DECIZIE

25 noiembrie 2015

municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, Judecător – Svetlana Filincova,

Judecători –

Tamara Chișca-Doneva, Elena Covalenco,

Dumitru Mardari, Sveatoslav Moldovan

Examinînd recursul declarat de avocatul în bază de mandat, Rodica Gaina, în interesele Ninei Lungu,

în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Lungu împotriva lui Viorel Griceniuc privind încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 09 aprilie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de Viorel Griceniuc,

a c o n s t a t a t :

La 10 septembrie 2013 Nina Lungu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Viorel Griceniuc, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 6 739, 96 lei, încasarea prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 26 iunie 2013, în jurul orei 06⁰⁰ Nina Lungu a ieșit în gospodărie pentru a se ocupa cu treburile casnice, când la un moment s-a întâlnit față în față cu cîinele vecinului Viorel Griceniuc, care este un cîine de luptă. Fără a reuși de a întreprinde careva acțiuni de apărare, cîinele a doborît-o cu fața la pămînt și a început să o muște de spate. În momentul cînd a simțit dinții ascuțiți în spatele ei a început a țipa nu numai de durere dar și de spaima că o să o omoare. Peste cîteva momente cîinele a întors-o cu fața în sus și a înfipt dinții în pieptul ei. Ea nu poate confirma cu precizie în timp, cît a durat lupta cu cîinele (aproximativ 5 min.) deoarece a început a pierde cunoștința și spre ea a alergat cineva și cu greu a smuls-o din gura încheștată a cîinelui. De îndată a fost transportată la spital și supusă unei intervenții chirurgicale cu narcoză generală. Intervenția chirurgicală din spusele medicilor a durat două ore. Vecinul ei la 25 iulie 2013 a fost

tras la răspundere contravențională conform art. 158 al. (1) Cod Contravențional al RM. Pentru tratament și investigația chirurgicală, a cheltuit 6739,96 lei. Pe

parcursul tratamentului a avut suferințe și dureri fizice pe care nu le poate reda. Foarte des se trezește noaptea văzînd cum cîinele sare spre ea, are o insomnie și o frică dură și continuă, îi este frică să iasă afară în curte indiferent dacă este ziua sau noaptea.

La 10 decembrie 2013 Nina Lungu a înaintat acțiune civilă suplimentară prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 8 512, 54 lei; încasarea prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei; încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii de concretizare a invocat că, după înaintarea acțiunii de chemare în judecată a avut de suportat cheltuieli suplimentare pentru tratament care constituie suma de 8 593, 54 lei.

A susținut că cheltuielile materiale pe care le-a suportat sunt mizere față de paguba morală adusă.

Prin hotărârea Judecătoriei Briceni din 09 iunie 2014 acțiunea înaintată de Nina Lungu a fost admisă parțial. A fost încasat de la Viorel Griceniuc în beneficiul Ninei Lungu prejudiciul material în mărime de 8 593, 54 lei, prejudiciul moral în mărime de 150 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 1 317 lei. A fost încasat de la Viorel Griceniuc în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 397, 31 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Întru argumentarea soluției, instanța de fond a reținut că Ninei Lungu, în urma atacului cîinelui care îi aparținea lui Viorel Griceniuc, i-au fost provocate leziuni corporale medii, demonstrate de raportul de expertiză, iar existența cheltuielilor legate de tratament a fost probată prin extrasul medical, concluzia investigației prin rezonanță magnetică, xerocopia carnetului medical al bolnavului și prin bonurile de casă. Din motiv că a fost atacată de un cîine, de dimensiuni mari, fioros, instanța a concluzionat că Ninei Lungu i-au fost cauzate suferințe psihice și fizice mari.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 09 aprilie 2015 a fost admisă cererea de apel declarată de Viorel Griceniuc. A fost casată integral hotărârea judecătorei Briceni din 09 iunie 2014 și emisă o hotărâre nouă, prin care, s-a admis în parte cererea de chemare în judecată înaintată de Nina Lungu împotriva lui Viorel Griceniuc cu privire la încasarea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată. A fost încasat în beneficiul Ninei Lungu de la Viorel Griceniuc prejudiciul moral în sumă de 5 000 (cinci mii) lei și cheltuielile de judecată în sumă de 650 (șase sute cincizeci) lei. A fost încasat de la Viorel Griceniuc în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 (una sută) lei. În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Nina Lungu împotriva lui Viorel Griceniuc cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, cheltuielile de judecată a fost respinsă.

Întru argumentarea soluției, instanța de apel a reținut că nu sunt temeiuri de admitere a pretențiilor privind încasarea prejudiciului material, iar suma de

150 000 lei, încasată cu titlu de prejudiciu moral, este excesivă și nu este în concordanță cu gradul suferințelor de ordin moral al Ninei Lungu.

La 13 iulie 2015 avocatul în bază de mandat, Rodica Gaina, în interesele Ninei Lungu, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 09 aprilie 2015, solicitând casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea cererii a indicat că instanța de apel a apreciat în mod eronat normele de drept material.

A mai indicat că intimatul nu a contestat vinovăția sa și atribuția acestuia la cazul care a avut loc la 26 iunie 2013.

În privința cererii reținute de instanța de apel prin care s-ar confirma că Nina Lungu nu are careva pretenții față de Viorel Griceniuc, recurenta a indicat că aceasta a fost semnată de Victor Lungu la 02 iulie 2013, iar la acel moment recurenta se afla internată în spital.

Suplimentar a indicat că a depus cerere de chemare în judecată nu pentru îmbogățirea fără justă cauză, ci pentru satisfacția morală a suferințelor psihice și fizice pe care le-a suportat și pe care le suportă și pînă-n prezent.

La 08 septembrie 2015 avocatul Tatiana Guțu, în interesele lui Viorel Griceniuc a depus referință la recursul declarat de Nina Lungu, solicitând respingerea recursului.

Analizînd legalitatea deciziei recurate, prin prisma argumentelor invocate în recurs și referință, reieșind din materialele dosarului și în conformitate cu prevederile Legii, Colegiul consideră recursul ca fiind întemeiat și care necesită a fi admis din următoarele motive.

Conform art.445 alin.(1) lit. e) din Codul de Procedură Civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărîrea primei instanțe.

În speță, pretențiile Ninei Lungu au fost formulate în vederea încasării sumelor cu titlu de prejudiciu material și moral, cauzat ca urmare a mușcăturilor câinelui vecinului său, Griceniuc Viorel, în dimineața zilei de 26 iunie 2013, cînd recurenta a fost atacată în ograda sa, doborâtă la pămînt și supusă mușcăturilor.

Conform art.1411 alin.(1) din Codul Civil, proprietarul unui animal sau persoana care se servește de animal în timpul serviciului răspunde de prejudiciul cauzat de acesta, fie că se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază. Obligația reparației nu apare dacă prejudiciul a fost cauzat de un animal domestic predestinat activității profesionale, de întreprinzător sau obținerii de mijloace pentru întreținerea proprietarului, iar proprietarul animalului a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea animalului, sau dacă dauna s-a produs chiar și în cazul manifestării unei asemenea griji.

Din materialele dosarului s-a stabilit cu certitudine că la 26 iunie 2013 cîinele, a cărui proprietar este intimatul Viorel Griceniuc, a scăpat de sub supraveghere

(pază) și a atacat-o pe Nina Lungu, provocându-i acesteia leziuni. Însuși intimatul Viorel Griceniuc, în cursul examinării pricinii în fond și în apel, a admis că câinele său a atacat-o pe recurentă la 26 iunie 2013 și a recunoscut că i-a acordat Ninei Lungu un ajutor financiar și material, sub formă de produse agricole.

Conform art.1398 alin.(1) din Codul Civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În partea ce ține de prejudiciul moral pretins, Colegiul consideră criticile invocate de recurentă ca fiind întemeiate, ori la acest capitol instanța de apel a adoptat o soluție inechitabilă, în raport cu circumstanțele de fapt ale cauzei. Suma de 5000 lei nu poate fi catalogată drept o satisfacție echitabilă în raport cu circumstanțele care au cauzat aceste daune, cu consecințele negative suferite și care încă persistă în viața recurente, ori recurenta a fost victima unui atac violent din partea unui animal – câine, rezultatul căruia a provocat suferințe fizice – vătămare corporală medie și grave suferințe psiho-emoționale.

Conform art.1423 din Codul Civil, (1) mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. (2) Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Colegiul consideră că suma de 200 000 lei, cuantumul prejudiciului moral pretins de recurentă în speță, este exagerat și nu poate fi integral încasat de la intimat, ori este necesar a ține cont de faptul că vinovăția acestuia nu se rezumă la acționarea directă față de recurentă, ci la faptul că acesta nu a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea animalului care a atacat-o pe Nina Lungu.

Conform art.1422 alin.(2) din Codul Civil, prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Totodată, Colegiul consideră argumentarea intimatului în vederea respingerii recursului ca fiind neîntemeiată și care nu poate fi reținută de instanță, în condițiile în care cu certitudine s-a constatat și nu poate fi ignorat faptul că anume intimatul este proprietarul animalului scăpat de sub pază și care a provocat leziuni și suferințe recurente, iar consecințele de ordin psihologic ale acestui atac sunt suportate de recurentă și până în prezent.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia că pretențiile Ninei Lungu privind prejudiciul moral urmau a fi admise parțial, însă într-u asigurarea unei compensații echitabile este necesar a stabili suma ce urmează a fi încasată din contul intimatului

cu titlu de prejudiciu moral la 100 000 mii lei, urmînd a fi modificată în acest sens decizia instanței de apel.

În privința pretențiilor recurente privind repararea prejudiciului material, se cere a fi precizat că recurenta a pretins încasarea cu titlu de prejudiciu material suma de 8593,54 lei pentru cheltuielile necesare tratamentului, unde suma de 7 521 lei a fost catalogată drept cheltuieli suplimentare suportate după înaintarea acțiunii în instanța de judecată.

Prim prisma art.118 alin.(1) din Codul de Procedură Civilă, în sarcina Ninei Lungu era pusă obligația probațiunii propriilor pretenții, în speță a prejudiciului material în sumă de 8593,54 lei, ori fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

La acest capitol Colegiul consideră că recurenta a eșuat în argumentarea propriilor pretenții și nu a probat că suma solicitată urma a fi recuperată din contul lui Viorel Griceniuc, motiv pentru care instanța de apel în mod just a apreciat lipsa temeiurilor pentru admiterea pretențiilor privind încasarea sumelor cu titlu de prejudiciu material. Deși la materialele dosarului au fost anexate bonuri de plată care atestă suportarea anumitor cheltuieli pentru transport și pentru procurarea produselor medicamentoase, acestea nu probează nemijlocit faptul că recurenta a suportat aceste cheltuieli în vederea tratamentului aplicat în legătură cu mușcăturile cîinelui intimatului. Această apreciere este susținută și prin raportul de expertiză medico-legală nr.11 din 04 martie 2014, efectuat de Centrul de Medicină Legală de pe lîngă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, care a concluzionat că, conform documentelor medicale prezentate, lipsesc indicații privind faptul că Nina Lungu necesită tratament, iar în rezultatul tratamentului staționar aplicat conform diagnosticului clinic stabilit „plăgi multiple (mușcate)”, bolnava Nina Lungu s-a externat în stare satisfăcătoare, iar perioada postoperatorie în legătură cu „repoziția fracturii” a decurs fără complicații” (f.d.101). La fel, s-a concluzionat că trauma Ninei Lungu s-a produs pe fondalul patologiilor organice cronice de care ea suferea și anume, maculodistrofie oculară, meningiom de tentorium pe dreapta, lipogranulom a glandei mamare pe dreapta, cardiopatie ischemică, IC gr.I BCV (boală cardio vasculară), encefalopatie discirculatorie mixtă, pancreatită cronică.

Abordarea recurente precum că aceasta pînă în prezent necesită un tratament medicamentos și chirurgical ca urmare a mușcăturilor cîinelui, este apreciată de Colegiu ca fiind declarativă, în condițiile în care instanțelor de judecată inferioare nu le-au fost administrate probe pertinente care ar susține pretențiile în cauză.

Mai mult ca atît, în cursul examinării pricinii în fond, însuși recurenta a indicat că a beneficiat de suportul financiar al intimatului în sumă de 4 400 lei și produse agricole din partea intimatului, dar și că a refuzat ajutorul financiar în sumă de 5 000 lei.

Abordarea recurenței precum că aceasta beneficiază de tratament în Franța nu probează faptul că recurența beneficiază de tratament ca urmare a mușcăturilor câinelui, nefiind clare circumstanțele care au dictat pretinsul tratament, ori raportul de expertiză citat supra a evidențiat și existența anumitor patologii organice cronice, de care ea suferea.

Din aceste considerente Colegiul notează că instanța de apel în acest sens a dat o apreciere corectă circumstanțelor de fapt și de drept ale pricinii și ca urmare a elucidării complete a circumstanțelor cauzei, a decis în mod just respingerea pretențiilor în partea încasării sumelor cu titlu de prejudiciu material, în condițiile în care Nina Lungu a evitat să probeze temeinicia acestor pretenții, nefiind dovedit faptul că suportarea cheltuielilor pretinse a fost dictată anume de acțiunea și efectele mușcăturilor câinelui, motiv pentru care decizia Curții de Apel Bălți din 09 aprilie 2015 urmează a fi menținută în această parte, ca fiind legală și întemeiată.

Reieșind din cele menționate, în conformitate cu art.445 alin.(1) lit. e) din Codul de Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul în bază de mandat, Rodica Gaina, în interesele Ninei Lungu.

Se modifică decizia Curții de Apel Bălți din 09 aprilie 2015, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Lungu împotriva lui Viorel Griceniuc privind încasarea prejudiciului material și moral, în partea încasării în beneficiul Ninei Lungu de la Viorel Griceniuc a prejudiciului moral în sumă de 5 000 (cinci mii) lei și se încasează în beneficiul Ninei Lungu de la Viorel Griceniuc suma de 100 000 (una sută mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, decizia Curții de Apel Bălți din 09 aprilie 2015, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Lungu împotriva lui Viorel Griceniuc privind încasarea prejudiciului material și moral, se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecător –

Svetlana Filincova

Judecători –

Tamara Chișca-Doneva,

Elena Covalenco,

Dumitru Mardari,

Sveatoslav Moldovan

